

M A G Y A R K U R I R.

Indult Bécsből, Pénteken, Julius' 28-dikán, 1826.

Orosz Birodalom.

Folytatása az Öszszeesküvés' leírásának, mely a' közelebb költ M. Kurir 54-dik lapján felbe maradt: — „

„Ezen időtájban a' Petersburgi Társaság nagyon meggyengült vala; már nem volt semmi közös Statutumma semmi közös czélja; tsak az 1822-dik esztendőnek vége felé kapott ismét újabb kiformaltatást. Két részre osztotta-fel magát: Hívókre és Követőkre. Formálói voltak Murawieff Nikita, Herczeg Obolensky és Turgeneff Miklós. Az új tagok tsak léptőnként tudósítottak az Egyesület titkairól, 's nem esmerték más tagját a' társaságnak, tsak azt, a' ki őket béverbuálta. Herczeg Trubetzkói 1824-ben Kiew-be vette útját, részint, hogy a' maga helyzetődése által az Öszszeesküdteknek hasznokra lehessen, részint hogy Pestelre, kitől mint valami Bonapartétól úgy kezdettek a' többiek félni, közelről figyelmezzén. Az ezen Petersburgi és Tułsini Egyesületek között való közösülés tsak szóval való izenetek által tartatott-fenn. Bevalólól különböző volt az elintéztetések, de egy volt a' czéljok: tudniillik a' Fennállónak felfordítatása. Már új törvényeknek és Constitúzióknak készítésén dolgoztak. A' Nikita által készítettett Constitúzió olly forma Hatalmat hagyott a' Monarkhának, mint a' milyennel az Észak-Amerikai Elölülő bír. Az Orosz Birodalmat több Független Státusokra osztotta-fel. Pestel egy Orosz Codex-et készi-

tett, melynek neveltségcs volta eléggé ki látszik tsak az itt következőkből: — „

„Lieflandnak, Estlandnak, Curlandnak, Nowgoródnak, Twernek Kolmogori nevű tartományt kellett volna tenni; az Archangel, Jaroslaw, Vologda, Kostroma és Perm Kerületeknek, Severia nevet adott. Egy Provisoriai Országlást akart felállítani a' végre, hogy a' Monarkhiát úgy intézze-el, hogy Respublika váljon belőlle. Minden titkos társaságokat el akart törle- ni 's a' leg-spiónabb alapokra akart min- dent helyhezletni. A' Lengyel és Orosz Sidókból egy Sidó Státust akart felállíta- ni, 's mint hogy két Milliókra telnek (így szoll Pestel) könnyen által meh- tnek a' Török Birodalman, 's tetszések sze- rént való helyyet kereshetnek magoknak a' letelepedésre.

„Minden tekintelben legnagyobb bi- zodalmat helyhezlettek az Egyesületek az armádákba. Pestel, egy felől hízelkedett a' katonaságnak, más felől minden lehető roszszat tett nekik; az által a' maga ré- szire akarta őket hajtani, a' nagy komény- ség által pedig a' Császártól akarta elide- geníteni. A' katonaság között támasztandó rebelliót illető gondolat azonközben tsak 1821-ben jutott tellyes értségre, gyanit- ható képpen az akkor Spanyol országban, Nápolyban és Piemontban előfordult törté- neteknek következtetésében. Leginkább a' Déli társaságnál lehetett az Öszszeeskü- vés lábrakapásának gyarapodását észre ven- ni. A' Főbbek ezen Öszszeesküvés' társái között 1823-ban Kiewben tartották gyü-

lést, melyben a' felett tanácskoztak, hogy a' Státusnak új elintéztetésekor a' Császári Familiával mit tsináljanak. Némelyek meggyilkoltatást, mások a' Birodalomból való számkivételést jóválták (a' Cronstadti hajós sereg által). Végre az elők' jóváltaja erőssítetett-meg.

Bestutschef-Rumin 1824-ben meghívta az akkor Warschauban tartatott Gyűlést, mellyel ő tsak kevésse az előtt kötötte vala össze magát, hogy Konstantin Nagy Herceget öljké-meg. A' Tultsini Direktorium a' Lengyel Egyesülettel titkos tanácskozásokat tartatott a' maga Küldöttjei által, a' hol már, Országoknak általengedéséről volt szó oly emberek között, kiknek magoknak még egy puskájok se volt. Grodecki, Jablonowski, Kryczanowski egy részről, más részről Bestuscheff, Murawieff, Pestel, Wolkonsky, abban egyeztek-meg: 1)ször, hogy Lengyel Ország függetlenné legyen, 's néki Grodno, Bialistok, 's Willnának részei; 's Podolia, Minsk, adattassanak viszsz; 2)szor, hogy a' Lengyelék az Orosz Birodalomban oltalmaztassanak 's mindent el kell az Orosz és Lengyel nemzetek közt fenn álló gyűlölségnek kiirtatása végett követni: 3)szor, minden eszközet elé kell venni annak meggátlására, hogy Konstantinus nagy Herceg a' Revolúciónak kiütésekor az Orosz Birodalomba vehesse útját; 4)szer, ugyan azon időben Lengyel Országban is közönséges támadást kell gerjeszteni, a' Lithwaniai armádát ki kell a' fegyverből vetkeztetni, 's Lengyel Országból Respublikát kell formálni. Grodecki válolta vala magára, hogy a' Warschaui Direktoriumot rá veszi, hogy ott Konstantin Nagy Herceggel éppen úgy bánjanak, mint a' Familia' több tagjaival Petersburgban fognak bánni. A' Lengyel Direktorium tagjai azonközben azt kérdvén Pesteltől, hogy kik volnának az Öszszesküvésnek több élémozdítóji? 's

erre Pestel tsak likerülő feleletet adván, tüstént meghidegülték. Egy idővel ezen tudálatos Lengyel Conferentiák előtt támodást iparkodtak Murawieff és Bestuscheff gerjeszteni az armáda' 9-dik Osztályánál, melly akkor Bobruisk mellett feködött, 's a' hova akkor Sándor Császárt 's a' mostani Császárt várták. A' volt plánumjok, hogy néhány tiszték segedelmével, kik köz katoná ruhába lennének öltözködve, a' Felsőes Személyeket, Báró Diebitschel együtt elfogják, a' sereget fellázasztják 's a' várba őrizetet hagyván magok a' több katonasággal útjokat Moskau felé veszik 's a' többi. Hanem ezen plánumból a' több Öszszesküdtek semmit se tudtak, mint általjában véve ezen öszszesküvésnek semmi ágazataiban legliszebb plánum és semmi eszközökről való bizonyosság általjában véve nem uralkodott. Egyik a' másikat, 's mindenik maga magát tsalta. Az a' nagy plánum vételádvén munkába, hogy egy armáda fel-lázasztásék, mikor már a' dologhoz akartak fogni akkor látták, hogy Scheikowskin kívül tsak egy ember találtassék-még, kire magokat bízassák, t. i. az egy Obersilientenant Noroff.

„Már most egyéb plánumokon jártatták az eszeket. Arra a' hamis hírre, hogy a' Császár Belaja-Tscherkofinnál armádamustrát fogna tartani meghatározták, Pestel, Bestuscheff, Sergius Murawieff, két Poggio testvérek, Daridoff, Scheikorsky, hogy néhány degradáltatott tiszték katonaruhában a' Császárt a' sátorában támodják és öljké-meg 's azután vegyék Kiew és Petersburg felé útjokat. Eunek Aprilisben 1824-ben kellett volna esni, hanem a' mustrából semmi se lett. Azonban ezen plánum azután is fennállott, valamint már 1821-től fogva tartott a' Déli D. rektoriumnál. Midón Fellenberg nevű Oberst a' Társaságba beállott, meg kellett esküvéssel ígérnie, hogy mindenre kész leszen még

arra is, hogy a Császárt meggyilkolja, ha kívántatni fog. Az első tagoknak a volt a mestersége, hogy a gyilkosságot úgy intézzék-el, hogy ha későbbre szükségesnek fogják látni, úgy nyilatkozathassák-li magokat, hogy nem voltak jóvallói. Hanem még a főbb Öszszeesküdtek se által-lották egymást megtsalni. Egyik esküvéssel erősítette, hogy ő már számos tiszteket rá velt, hogy a szövetségbe beálljanak. Délen azt erősítették, hogy Északon mindenek léssen állanak, 's a tsapásnak történést minden órán várni lehet. A Pétersburgiak azzal ketsegtették magokat, hogy Moskau-ban kezdődik-el a dolog. Szó volt a Kaukásuson, és Cherkowban formálódott Egye-sületekről; az utólsókról azt mondták, hogy ezeknek Gróf Bulgari a fejek. Több tagok, mint Murawieff Apostol Mátyás már ekkor is más gondolkodást vettek volt fejekbe, tsak az önn-szeretet okozta, hogy eddig folytatott útjuk mel-lelt megmaradtak. Pestel álhatatosan folytatta a verbuálást.

„Ugyan ezen Pestel így szollott egy vers-ben Poggi ó hoz: „Nékünk tizenhárom ál-dozatokra van szükségünk: de nagy retten-tőség az aszszonyokat is megölni. Ha kül-ső országokon is öldöklőnk kell, így vége nem leszz az öldöklésnek. Minden Herculogaszszonyaink gyermekesek. Elég le-szen őket tsak a thrónustól megfosztani.“ — Pestel maga akart Császárrá, vagy legalább 10 esztendeig a Birodalom-igaz-gatójává lenni. A katonaságnak az által akart dolgot adni, hogy a Görög Republikák-nak helyreállítására akarta őket küldeni — 's azt mondta, hogy egyszer a nagy mun-ta elvégződik, ő a Kiewi klastromba megy 's Baráttá leszen. Az 1824-dik eszt-endőben Petersburgba véréen útját, visz-ta jöte után azt mondta, hogy mindenek legjobb lábón állanak, a két, tudniillik Déli és Északi Egyesületek legjobb egyet-értésben vagynak. Pedig valósággal egé-

szen ellenkezőképpen volt a dolog; sem-mibe meg nem egyeztek, 's azt határoz-ták, hogy 1825-ban tartván gyűlést, ab-ban szedjék jó rendbe dolgaikat.

„Ezen idő-ponttól fogva azt vették eszék-be a Pétersburgi Egyesület fejei (Herczeg Trubetzkói, Rylejeff és Nikita Murawieff) hogy Pestel felettébb nagy hidegséggel viseltetik erántok. Semmi bizodalmat nem mutatott többé hozzájuk, 's azon ígér-et-ről, hogy vellek a tölle készítettett Con-stitúziós-planumot 's a Déli Egyesületnek Statutumait közölni fogja, többé tudni se akart. Ez a Déli Egyesület már ekkor min-den türedelmit elveszette vala, 's a táma-dástól tsak erőtlenségének érzése tartóz-tatta-meg. A Déli Egyesülethez 1823-ban Borissoff nevű Hadnagy 's valami Lu-binsky nevű Volhyniai Pemes ember is oda tsatolta magát egy úgy nevezett Sláv Egyesülettel. Ezen Borissoff Katechis-must készített a Slávok számára, mely-ben ezen szavak is elé fordúlnak: „Tsak barátidra 's erre (itt egy lefestett tör, kard, látszik) bizd magadat. A te barátaid teged segítenek, és ez (itt ismét, mint feljebb) oltalmazni fog. Te Sláv vagy, 's a te Hazádban a tengerek partjánál, mel-lyek ötet mossák, négy kikötőhelyeket fogsz építeni, a Feketét, a Fejért, a Dal-mátziait és a Jegestengerit.“

„A' vala tudniillik ezen Egyesületnek a célja, hogy nyoltz Sláv eredetű né-peket (az Orosz Birodalmat, Lengyel Or-szágot, Cseh országot, Morvát, Dal-mátziát, Horváth országot, Magyar országot, 's Szerviát Moldvával 's Olá országgal e-gyütt) egy Öszszeszövetkezett (Föderatív) Státussá tegye, öszszeszövetkeztesse, ha-nem az eszközökről, mellyek ezen cél-nak elérhetésére kívántattak volna, senki nem gondolkozott. Borissoff azt hitette-el felverbuált társaival, hogy ezen Egyesület nagyon sok felé el van ágazva, 's egy Moldvai Lelkes Herczeg által volna felál-

littatva. Mikor ezen Egyesület Bestuschef-
fel megismerkedett még csak 36 ifjú töb-
bire. Agyúzó tisztekből állott, kik mind-
nyájan a Déli Egyesülethez tsatolták ma-
gokat. Mint az ő Fejeik Gorbaczewski és
Spiridow választották, hogy neveikben az
Orosz Egyesülettel levelezzenek. Bestuschef
megmutatta nekik a Pstel által a lején-
dő Orosz Republica' számára készített Co-
dexet, mondván, hogy Herczeg Trubetzkoi
ezt a maga útozásaiban a legnagyobb
Státusembereknek kezeikbe adta, s ez,
mindazoktól nagy meglepéssel fogadta-
tott. Továbbá arra is megkérte ugyan ő
ezen új Szövetségessét, hogy az alattok lé-
vő katonákat a magok részekre hajtani
iparkodván a rebellióhoz tarttsák készen,
melynek legkésőbbben 1826-ban Augustus-
ban kellene kiútni. Azután is minden ki-
gondolható módon buzdították ezen
Slávok. Szemeik' elejébe terjesztették, hogy
melly szükséges legyen Sándor Császár-
nak s az egész Császári Háznak kioltatta-
tása, Murawieff Sergius pedig a Bibliából
mutogatta Gorbaczewskynak, a ki egy
illy tselekedetet nagy Istentelenségnek ne-
vezett, hogy ezen tselekedet törvényes lé-
gyen, a mely, tudniillik a Biblia azt ta-
nitja, hogy a Monarkhiái Országlás Isten
előtt nem volna kedves. Itt, így szollott ő,
a Frantzia Revolúciónak következéseitől
nem kell félni, mivel itt az armáda, és
nem a nép kezdi a Revolúziót, mint a
Frantziáknál történt.

„E-tájban történt, hogy Scheidkows-
kytól a Regiment-komandánság elvételét;
már ekkor egyszerre felakarták mérgekben
a nyughatatlannak a támadás zászlaját
emelni, hanem hülepedvén egy levelet a'
véreik, még most elhalasztották, kiváltkép-
pen azért, hogy Scheidkowski könyvező
szemekkel kérte harátait, hogy érte ne
tegyék szerentsétlenné magokat: hanem
egyszermind az is meghatározott ugyan
ekkor, hogy 1826-ban elmulaszthatatlanul

hozzá fogjanak a dologhoz. A Császár-
nak meg kellett volna (t. i. az ő határozás-
sok szerint): ölettetni, a Szenatusnak a'
Constitúzió' kihirdetetésére kényszerített-
ni, s három Lógereknek kellett volna for-
máltatni, Petersburgnál, Moskaunál és
Kiewnél. Murawieff Sergiusnak a Testör-
ző sereg vala határozatva. Azt jegyezvén-
meg Thesenhansen, hogy arra még 10
esztendők kívántainának: a lármás Mu-
rawieff Arlamán azt kívánta, hogy ő egy-
szeriben indulhasson útnak Taganrog
felé a Császár megölésére. Nehányka a'
Slávok közül már hozzá fogtak vala a ka-
tonaság' eltsábitásához, de kevés sikere
lett iparkodásoknak. Elojikbe terjesztvén
a köz embereknek, hogy már egyszerű
ideje volna az ő Tisztjeik által elkövette-
tt igasságtalanságoktól megmenekedni,
kik nagyobbára Németek; némelyek így
feleltek: Bah! e' mind mese. Mások így
szolltak: „Jól van, mi véltetek tartunk,
csak rebellió, vagy valami egyéb e' fele-
ne következék belőlle! Nem ellenkezik-e
az a mi eskürésünkel? vagy tud e' abból
a Császár valamit? Az így tudakozó-
kat, azzal tsendesítették a lázszatók,
hogy neki is tudára fog adattatni! Midőn
a Délen így folynának a dolgok, Peters-
burgban is tüzesebben kezdtek folyni, ki-
vált azután, hogy Herczeg Tribetzkoi hel-
lyett Rylejeff lett az Egyesület' Direk-
torává, a ki és Bestutschef Sándor, nagyon
jól tudták szaporítani a tagok' számát,
kivált azokét, kik azután a December 26-
dikán történt támadásban lázszatók vol-
tak: mint Bestutschef Miklós, Mihály, és
Péter, Suthoff, Panoff, Kojownikoff, Prince
Odojewski, Herczeg Schepin-Rostowski,
Kuchelbecker Wilhelma, Torson, s Test-
örző-tengeri-tiszt Arbuzoff. Rylejeff ke-
reskedőket is akart felverbuálni, hanem
Steinheil lebeszélte rolla, azt mondván,
hogy az Orosz Kereskedők Ignorans
emberek. Az Arbuzoff segedelmével ne-

hány más ifjú tengeri tisztet is hozzá készített Rylejff a' támadáshoz, kik ámbár még nem tsatolták volt magokat özsze az Egyesülettel, de annak gyüleseiben tsak ugyan gyalázták az Országlószék' lépéseit, az Eszak-Amerikai Constitúziót pedig erőszakosan magasztalták. Arbuzoffon kívül Zavalischin is előlülösködött ezen társasági gyülekezetekben, ki azt hitette el társaival, hogy ő valami közönséges Restauratioi Rendhez tartozik, a' melly minden Országokra kiterjed, minden Európai és Amerikai Országlószékeknek reformálásán dolgozik, 's a' melynek Statutumait ő már Sándor Császárnak is elibe terjesztette. Hanem ez a' Zavalischin tsak valami olly eszelösködő ember volt, a' ki ha elméjibe vett valamit, azt azután valóságnak is képzelte.

„Éppen ekkor történt, hogy az Egyesület valami Jakubowitsch nevű Kapitánnyal ismerkedett vala meg, a' ki Georgiából érkezett vissza Petersburgba, 's a' ki ámbár nem állott-be az Egyesületbe, de tsakugyan olly nagy magános boszszu-állástól vezéreltetett a' Császár eránt (mint hogy régebben Cs. Testörző lévén, ezen seregből valami Duellálásért elkergették), hogy minden módon megölni iparkodott a' Császárt, annyira, hogy az Özszeesküvés' tagjai kérelemmel és fenyegetések-léntenitettek tartoztatni gyilkos czélszától, de így is tsak azt ígerte-meg, hogy 1826-ban Május hónapig halasztja boszszu-állását. Az 1825-dik esztendőben öszön is állott ki egy Batenkoff nevű illy veszedelmes idegen a' Petersburgi támodók théatromára. E' régebben Oberstlieutenánt lévén 's hivatalát elveszvé, a' megsértetett önn-szeretet 's betsület most a' Rylejff 's Trobetzkoí barátjává tettek. Az ő ditsőségszomjuzása 's fennjáró képzelődése olly határtalanok valának, hogy az Orosz birodalom' sorsát egyedül magától függeni képzelte. Barátjait is úgy meg tudta tsalni,

hogy olly nagyoktal való bizodalmas esmeretségbe hitték lenni, a' milyenbe soha se volt.

„Ehez a' Batenkoffhoz 's a' Jakuboff' plánumaihoz való nagy bizodalom, 's talám a' Delről érkezett hírek, 's vagy az a' félelem is, hogy a' további halogatásból veszedelem következhetne, arra határozták végezetre Rylejffet, hogy a' valóságos támodásnak elkezdését 1826-ban Május' elejére határozná-meg, vagy ha lehetne, még előbb is. Tsak a' Császárnak Taganrogból való visszajövetelét akarta elvárni. Ugyan ekkor érkezett vala Petersburgba Báro Steinhel is, ki egy új tag vala, 's a' ki magát megsértetettnek tartotta valamely hátrátetettéért, 's a' ki ámbár belé állott az Egyesületbe, de tsakugyan nem engedte magát tellyesen megvaláttatni.

(a' többi következik.)

Spanyol Amerika,

(Végzete a' Gen. Paetz beszédének, melly a' 7-dik M. Kurír 55 dik levellapján felbe maradt.)

„Ezen népek sohajtoztak a' rosz Administráció alatt, 's esdekelve ohajtották, hogy eszközöket találhassanak a' könnyebülésre. Mi ezen eszközöket a' Constitúción keressük. Mi eltökélttük, hogy annak a' nagy Conventnek idejepontját, melly nekünk 1831-re ígertetett, hamarabb elhozzuk. A' Liberátor Elölülő a' mi Ítéző Biránk 's a' mi Közbenjárónk fog lenni, 's a' Hazafiak' panaszaí előtt nem fogja füleit bezárni.

„Különös fekvésünk köteleességünké teszi, hogy fegyverbe öltözzünk. Mint hogy egyszersmind, kívülről közönséges ellenségeink, belőlről az önn-haszonkeresésnek mesterkedéseí által fenyegettetünk, 's nem lenne okosság, bátorságos állásba nem helyhezteni magunkat.

„A' Hatalom; mellyet ti nekem adtatok, nem arra való leszen, hogy clayo-

mattassatok, hanem hogy oltalmaztassatok 's szabadságotok védelmeztessék.

„En mindenkor használni fogom a' bölts emberek' tanátslását, 's az ő okos határozásaikat végrehajtatom.

„Élőt Carakasban a' fő hadi szálláson Május' 19 dikén 1826-ban. —

„Paetz Antal Jose.

A' 6-dik számú újságunkban azt jegyeztük-meg, hogy Gen. Paetz alatt olly Generálisok is találatnak, kik neki nem jó akaróji. Ezeknek neveik Bermudez és Arismendi. Most azt jelentik Carakasból, hogy Bermudez Rebellisnek és Hazaárulónak lenni hirdetvén Paetz Generálist, lázadást akar ellene csinálni. — Ezen dolgokat csak Bolívar fogja eligazítani.

A' Kolumbiai Congresszushoz rendeltetett Anglus Követ Cockburne, a' ki Carthagenába megérkezvén onnét azonnal tovább indult Bogota felé, Baranquillánál olly hírt vett, hogy az odavaló nép tellyes támadásban foglalatoskodik. Bolívarhoz egy Tisztet küldött-el az Ország'őszék Bogotából Limába olly meglátó tudósítással, hogy haladék nélkül siessen vissza Kolumbiába. Külömben, periculum in mora!

A' Mexikói újság szerint, melynek el-Sol a' neve, Május 8 kán illy Határozást tett a' Szenatus: — „

„I. — A' Mexikói öszszetsattoltott Státusok soha meg nem halgatnak semmi a' fele jóvallatot, a' melly Spanyol Országtól vagy mástól jöne, ha csak az, ezen egyesült Státusok' tellyes függetlenségének a' mostani Országlási-mód' alapján fekvő, minden feltétel nélkül való megismerésén nem fundálódik.

„II. — Ők soha semmi Kár-fordítási és Adó-fizetési lávanságokra rá nem állanak, a' mellyeket hozzájok Spanyol ország

vagy egyenesen maga, vagy pedig az ő nevében valamely más akár melly Hatalmasság, az ő ezen Státusokon ezelőtt volt Uraságáért intézhetne.

III. — Az a' Mexikói Respublika' törvényei alatt lévő Személy, a' ki írásban vagy szóval, nyilván vagy magánosan, a' Respublika' földjén vagy azon kívül, az ezen Határozások' I-ő Czikkeljével ellenkező Jóvallatot fog tenni, úgy tartassék, mint a' ki Árulási bünt telt, 's Halállal büntetessék-meg. Az a' ki a' II-dik Czikkeljben találató Határozással ellenkező Jóvallatot tenne, nyolcz eszten-deig tartó tömlőtzi-fogsággal büntette-tik-meg.

Ezen Határozásokat által küldötte a' Szenatus megerősítés végett a' Képviselői Kamarájához, és senki nem kételkedik benne, hogy ezeket az is meg fogja erősíteni.

Portugallia.

Stuárt Károly úr, a' Rióban volt Anglus Követ, Jul. 7-dikén megérkezett Lisbonába, 's mindjárt kiútozott Caldas-ba, hogy a' Régens Herezgné a' testvéreivel ferdőn volt, 's az után valamint Stuárt úr, úgy a' Princeszszonyok is béutoztak Lisbonába. Kihirdette a' Lisbonai Újság, hogy a' Constitúzió nyomtató sajtó alatt van, 's mihent készen leszsz, azonnal kihirdettetik.

Bécs.

Császár és Császárné ő Felsegek, Szerdán mint e' hónap' 26-dikán. Laxenburgból a' Cs. K. Udvari Burgba bejővén, tegnap, 27-dikben, a' magok Austriai Uradalmaikra, (s legelőbb is Weizerlbe) vették útozássokat.

A' Grsetzi Újságban illy tudósítás találatik Mária-Zellből Julius 25 dik napjáról: — „

„Ide Ferencz Károly Cs. K. Fő Hercege és Hívese a Cs. K. Fő Hercegségesszony, e hónap 15-dikén délelőtti 11 órakor megérkezvén, ezen Bütsu helynek nevezettségét még ezen napon meglátogatták valamint szintén a környékieket is.

„A következő napon, 16-dikban, Vasárnapi Isteniszteleten voltak jelen, melly után János Cs. K. Fő Hercegnék látogatására mentek az úgynevezett Brandhölzba — estvére pedig ismét Mária-Zellbe tértek vissza.

„Jul. 27-dikén délelőtt a Mária-Zelli Vasbányának megszemlélésével töltötték idejüket, 's délután az Erlaufi-tón tettek idő töltési hajózási, 's az ide való Cél- vagy tányér-lövő társaságot is meg tisztelték jelenléttel. Estvé önként való indulatjokból megvilágosították házaikat a Mária-Zellbeliek, melly világosítást a Felsőges Útasok megszemlélni 's azzal való igen kegyes meglegedéseket kinyilatkoztatni méltóztatták.

„A Fő Hercegi Párnak kegyes leboztátkozása valamint másutt úgy itt is mindennek szívét magához csatolta, 's az itt lévő egész közönségnek tiszta szívű származó áldáskívánása kísérte-el a Nagy Útasokat, midőn 18-dikban reggeli 8 órakor Bétsfelé útnak indulnának.

Magyar Ország.

Posony Jul. 25-dikén. — Ahoz, a mit közelébb költ Ujságunkban az Országgyűlési tanátskozással nagyon röviden közöltünk, most valamivel bővebbet is meg ezeket adhatjuk:

Az e hónap 15, 16 és 17-dik napjain a Rendek által Kerületi Ülésekben azon nemtelen fundusokról, mellyeket Nemesek bírnak, kidolgoztatott Conscriptióról való új Izenet, melly a 18-dikban tartott 119-dik Országos Ülésben rendbe

szedetett, a Mánások Táblájához még ezen napon által küldetettvén, onnét öly nyilatkoztatás érkezett tsak szóval vissza a Rendekhez, hogy az Első Tábla ebben is tsak öly kevésbé érthet egyet, mint az előbbiben. Most már a különböző Vélekedéseknek egymással való megegyeztetetése végett, 19-dikben és 20-dikban is újabb Kerületi tanátskozással tartattak, mellyeknek újabb Izenet lett a Resultatuma, melly a 120-dik Országos Ülésben felolvastatott ugyan, hanem az a felett folyt vetélkedéseknek következőjében 's a Ns. Somogy Vármegyei Követ Úrnak az egymáshoz való közelítésre nézre tőtt Jovallatjához képpent, melly a Voksok többsége által helybe hagyatott, egy újabb Izenetnek készítettése határozatott meg, melly a 21-dikben tartott 121 dik Ülésben már felolvasatásra 's Diktátúrára is kerülvén, 22-dikben 's 23-dikban még a Rendek fontolása alatt volt, 's végre a 24-dikben tartott Országos Ülésben végképpen elintéztetett, némelly kifejezéseire nézre megigazítottatott, 's mind ezek után a Mánások Táblájához által küldetett, melly azt felolvasatta, 's Diktátúrára adatta.

E r d é l j.

Nemes Belső Szolnok Vármegye a visszaemlékezést is fellyül haladó időktől fogva, minden közönséges épület birtoka nélkül lévén, időnként tartatni szokott üléseit, 's a törvények kiszolgáltatását tsak Sellérképpen, hol egy hol más házakban gyakorolni mind eddig kénytelenített, míg nem kevéssel ez előtt, a Nemes Vármegye e-beli szükségét, 's e mellett egy czélerányos épület betses voltát is értelemmel érezni kezdette, 's egyszersmind azt is meghatározta, hogy egy minden tekintetben czélerányos Vármegye-ház építettését, tovább ne halaszssa. Ezen határozás az ezel készült ábrázolattal együtt Ó Fel-

ségehez a' mi Felséges Fejedelmünkhez felküldtévén, az ottan esett modositás után, már a' Sinormértékül adott rajz is leérkezett. Sőt Kolosvári Építő-mester Vinkler Úr által e' f. 1826-dik esztendő Julius hónapja 13-kán 2 órakor sok Úri-rendeknek jelenléteklben, számos ágyú lövöldözések 's a' mindenfelől öszve scroglett sokaság' öröm kiáltásai, 's az itt vólt musikusok musikálásinak vidám-harsogásai-között, az első fundamentom kö is letétegett. A' Minden emberi Intézetek legelső vezéréről a' jó és nagy Istenről sem felejtkezett el iten építő mesterünk Vinkler Úr, mert a' Helybeli P. Franciscanusok Quardiánnya Tisztelendő Kajtár Péter Úr, ezen örvendéles időpont tiszteletesebbé lehető tételére meghívattatván a' nagy épület fundamentomát a' Vármegyének kifüggesztett Zászlói alatt megszentelte, 's ezen nagy munkára az Egek Urától áldást kért.

Erzsébetvárosa Jul. 14-dikén.

Az emberi elmének Felséges voltát ha a' régiség-külömb meg külömb találmányokban tsudálta; valójában a' mostani idő-kor a' késő maradéknak egy meg támadhatatlan Igasságát fogja bizonyságul hagyni annak: hogy ma az Illuminatus-ságnak tökéletessége, és a' pallérozottság-élessége a' leg magasabb póltzra emelkedett. — Ilól kell nyilvánóságosabb bizonyság az emberi igyekezetnek, hogy sem mint az vakon születettek, kiknek semmi féle világi alkatásról, objectumról, következő-képpen az Alphabetában foglalt betűknek formájáról, és azoknak a' szó-készítése végett miként kellett egybe foglalásáról még tsak képzelete (Imaginatioja) se lehet. — Más hasonló vakon születettek, kikben az az Ideale: hogy quadratum,

triangulare, rotundum, mérték, 's a' t. mi legyen? éppen nem lehet; mert ezen a' világon még semmit sem láttak; még is amazok betűk, 's Írás tudására, emezek szabásra, mérésre, elmés mesterséggel oktattatnak. E' pontban nevének nem kevés magasztalást szerzett nálunk Erdélyben is a' M. Kurirban nem régében ditsérettel említett Beitel Úr. — De midőn az emberiség munkásságának kifejtődött illy nevezetes Remekjén bámulunk (és méltán) el nem halgathattuk egy ide való Erzsébethvárosi Kerekcs Kriska nevű négy Esztendőös korában már himlő által megvakult, máig is élő, 's mintegy 36 Esztendőös Léánynak magától a' Természettől tsak hallása útján (mert a' meg himlőzése előtt tsak nem tsötsömös állapotjában bírt szeme világa útján idejéhez képest semmi Ideale't magának nem szerezhetett) oktattatott sok jeles mesterségi Tulajdonosságait. — Ez Kenyérnek való Lisztet szítal, dagaszt, 's tészát kenyér mértékre gyúrja, 's bé veti, áru peretzeket süti, ruhákat szappanyoz, és szapul, magától el arányozni tudván azoknak illő fejréségre juttatott ideje állapotját. — E-mellett Lent, Kendert a' leg vékonyabb szálakra fonn; és valamint Ingeket, 's aszszonyi ruházatokat maga kezeivel a' test mértéke szerint nem tsak ki szabja, de azokat tulajdon kezeivel legszebb, 's apróbb varrással meg is varja, és el készíti; ugy más egyéb Gazdaszszonyági foglalatosságokat Ház, és Konyha körül leg pontossabban véghez viszen. — Mind ezeket midőn naponként álméllködással szemléljük, a' Teremtőnek nagy Hatalmát elegendő'ig nem ditsőithetjük: hogy a' kit tsak nem születésében már Testének leg betsessebb részétől meg fosztva e' Világnak adott, azt annyival nagyobb elmebeli Tehettséggel is felis ruházta.